

Kiedy bocian gubi drogę

Kto albo co jest winne temu, że mimo usilnych starań nie możemy mieć upragnionej pociechy? Takie pytanie stawia sobie już co piąta para w Polsce, która mimo regularnego współżycia ma problem z poczęciem dziecka. To problem bardzo trudny. Wiadomo jest pan/pani niepełny/a zajęła drugie miejsce w rankingu najbardziej stresogennych sytuacji okołozdrowotnych w życiu człowieka. Na pierwszym miejscu była informacja o nowotworze. To pokazuje, jak mocno i głęboko niepełność w nas uderza, trudno wtedy zdobywać się na pogodę ducha i przeżywać najlepsze chwile w związku.

Najważniejsze: ustalić przyczynę

Lekarze specjaliści, pytani o przyczyny problemu, wyliczają ich wiele. Jeśli chodzi o kobiety, dominują nieprawidłowości związane z owulacją, brak drożności i prawidłowej funkcji jajowodów oraz upośledzenie zdolności macicy do przyjmowania zarodka.

Najczęstszymi przyczynami niepełności u mężczyzn jest obniżona liczba plemników w nasieniu, ich nieprawidłowa ruchliwość oraz zaburzenia budowy gamet. Niebagatelne znaczenie ma także mało higieniczny (pod względem fizycznym i psychicznym) tryb życia mężczyzny i kobiety: stres w pracy, praca w nadgodzinach, brak sportu, używki oraz nienajlepszy stan środowiska naturalnego.

Niepełność wiąże się także z wiekiem. Kobieta rodzi się z określoną liczbą komórek jajowych, które w miarę upływu lat nie namnażają się, ale zużywają. Każda owulacja, do której dochodzi co miesiąc, to utrata jednego pęcherzyka (a czasami nawet kilku), który dojrzewa i... bezpowrotnie znika. W pewnym wieku ów magazyn cudownych komórek, z których może powstać następny człowiek, zostaje całkowicie wyczerpany. Zupełnie inaczej niż u mężczyzn, u których plemniki odnawiają się co 78 godzin, stąd są zdolni do płodzenia dzieci przez całe życie. Trzeba jednak zaznaczyć, że czas działa także na niekorzyść u panów. Prawdopodobnie z powodów cywilizacyjnych, im mężczyzna starszy, tym bardziej obniża się poziom i jakość wytwarzanych przez niego plemników.

Diagnostyka krok po kroku

Sposób leczenia niepełności zależy od ogólnej oceny stanu zdrowia i wyników badań diagnostycznych, które wykonuje się u bezskutecznie starających się o dziecko pacjentów. Zalicza się do nich: kompleksowe badania hormonalne, badania USG, monitorowanie owulacji, badanie nasienia, ocenę drożności jajowodów, diagnostykę endoskopową: histeroskopię i laparoskopię oraz inne zlecane badania

Na sukces w leczeniu niepełności składa się kilka czynników, m.in. wiek pacjentów i w miarę szybko postawiona trafna diagnoza

w indywidualnych przypadkach, np. posiewy, badania immunologiczne, ocena kariotypu (badanie DNA partnerów).

Polska ma bardzo wysoką skuteczność w leczeniu niepełności. W statystykach wyprzedzają nas tylko Izrael i co dość zaskakujące – Bułgaria. Metody diagnozowania w poszczególnych ośrodkach na terenie kraju mogą się jednak różnić.

W naszym regionie wysokiej klasy sprzętem i diagnostyką wyróżnia się m.in. Polsko-Niemieckie Centrum Leczenia Niepełności FERTI-MED w Bielsku-Białej. Wiele metod leczenia, które proponuje się tam pacjentom, stosuje się w Polsce rzadko lub w ogóle. Do tego dochodzą wysoka wiedza i umiejętności kadry medycznej i laboratoryjnej, najnowocześniejsza aparatura diagnostyczno-badawcza oraz współpraca FERTI-MEDU z ośrodkami niemieckimi i belgijskimi.

Bielski FERTI-MED, jako jedyny w Polsce, oferuje m.in. nowoczesną metodę Echovist, czyli sprawdzanie drożności jajowodów za pomocą płynu kontrastowego. Wyniki otrzymywane są już po pół godziny i są w stu procentach wiarygodne. Badanie jest całkowicie bezbolesne, wykonuje się je bez znieczulenia.

Przy diagnostyce stanu zdrowia kobiety ważne jest także określenie rezerwy jajnikowej. Badania te są szczególnie przydatne u kobiet decydujących się na późne macierzyństwo. Są też szczególnie ważne w przygotowaniu do zastosowania zapłodnienia pozaustrojowego (IVF/ICSI). Pozwalają oszacować, z jaką siłą będzie odpowiadać jajnik na leki podawane w jego stymulacji, a w przypadku IVF trafnie dobrać dawkę gonadotropin używanych w stymulacji. W tej dziedzinie bielskie Centrum oferuje także światową nowość: ba-

Pod względem leczenia niepełności Polska zajmuje trzecie miejsce na świecie

danie poziomu hormonu zwanego Anty-Mullerian Hormon (AMH) w organizmie. Marker ten jest nie tylko dokładniejszy, ale przede wszystkim niezawodny w ocenie rezerwy jajnikowej, a jego steżenie niezależne od dnia cyklu pacjentki. Badanie zostało opracowane przez naukowców z University of

Michigan. Polega na sprawdzeniu poziomu hormonów we krwi i oszacowaniu terminu zakończenia okresu reprodukcyjnego.

Diagnostyka stosowana u mężczyzn to głównie ocena ilości i jakości plemników w spermie. Jeśli ich liczba w mililitrze nie przekracza 2 milionów, trudno liczyć na naturalne zapłodnienie. W tym przypadku stosuje się metodę zapłodnienia przez wstrzyknięcie plemnika do jajeczka (tzw. ICSI procedura). Ważną przy tej metodzie jest jakość wstrzykniętych plemników. W Ferti-Medzie, dzięki sto-

sowanym tam mikroskopom, można każdy z nich powiększyć 6 tysięcy razy. Jest to tzw. IMSI procedura, po raz pierwszy opracowana przez naukowców z Izraela. Metoda ta pozwala morfologicznie wyselekcjonować te plemniki które mają największą szansę na pozytywne zapłodnienie jajeczka i jego późniejszy rozwój. W sytuacji, gdy poziom hormonów u kobiety jest dobry, ilość jajeczek i plemników też jest wystarczająca, proponuje się parom inseminację. Technika ta polega na podaniu do jamy macicy specjalnie przygotowanego nasienia.

Bywa, że natura zawodzi

Kiedy inseminacja kończy się bez powodzenia, parom proponuje się zapłodnienie pozaustrojowe In-vitro (IVF), popularnie nazywane zapłodnieniem w probówce lub ICSI (tj. iniekcją plemnika do jajeczka). To najbardziej specjalistyczny sposób leczenia niepełności. Daje szansę na posiadanie potomstwa w przypadkach, w których w sposób naturalny jest to niemożliwe.

W przypadku braku plemników u mężczyzny lub braku jajeczek u kobiety w Centrum Leczenia Niepełności „Ferti-Med” można skorzystać z banku komórek macierzystych lub nasienia oferowanego przez Cryo-bank Genesis. Bank ten oferuje osobom dotkniętym niepełnością możliwość posiadania własnego dziecka i równocześnie zwraca się do osób zainteresowanych, które pragną oddać komórki macierzyste lub nasienie dla potrzebujących pacjentów. Dobór dawców i dawczyń jest przeprowadzany na podstawie cech genetycznych i fenotypowych pacjentów – tak aby najbardziej odpowiadały przyszłemu rodzi-

com. Ze statystyk prowadzonych przez Centrum „Ferti - Med” można wywnioskować, że szanse na zostanie rodzicami po inseminacji ma około 15 proc. par. Skuteczność metody IVF/ICSI określa się do 45 proc., lecz jest zależna przede wszystkim od wieku pacjentów, trafnej diagnozy oraz indywidualnego przebiegu terapii. To krępująca wiadomość dla starających się o dziecko rodziców. AMA, NET